

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران
معاونت پژوهش

آئین نامه

تدوین رساله علمی

سطح چهار حوزه های علمیه خواهران

مردادماه ۹۶

فهرست مطالب

۴	فصل اول: کلیات
۴	معاونت پژوهش مرکز
۴	مدیریت استانی
۴	معاونت پژوهش مدیریت استانی
۴	کارگروه پژوهش های پایانی استان
۵	کارگروه رساله های علمی (سطح ۴)
۵	مدرسه علمیه عالی تخصصی
۵	معاونت پژوهش مدرسه علمیه عالی تخصصی
۵	طلبه
۵	استاد راهنما
۵	استاد مشاور
۶	استاد داور
۶	هیأت داوران
۷	فصل دوم: شرایط و وظایف و تعهدات عناصر مؤثر در رساله های علمی
۷	اساتید راهنما
۹	اساتید مشاور
۱۱	اساتید داور
۱۴	کار گروه پژوهش های پایانی استان
۱۷	کارگروه رساله های علمی
۱۹	طلبه
۲۴	معاونت پژوهش مدارس علمیه عالی تخصصی (سطح ۴)
۲۳	معاونت پژوهش استان
۲۴	هیأت داوران و جلسه دفاعیه
۲۸	فصل سوم: نظارت بر عملکرد و بررسی تخلفات
۳۰	نظارت بر عملکرد و تخلفات طلبه
۳۱	نظارت بر عملکرد و تخلفات اساتید(راهنما و مشاور و داور)
۳۱	یک)تخلفات مشترک
۳۲	دو)تخلفات اساتید راهنما و مشاور
۳۲	سه)تخلفات اساتید داور
۳۳	نظارت بر عملکرد و تخلفات معاونان پژوهشی
۳۳	یک) تخلفات معاون پژوهش استان
۳۱	دو) تخلفات معاون پژوهش مدرسه علمیه سطح ۴

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

به منظور ایجاد وحدت رویه و انجام بهینه و با کیفیت رساله های علمی سطح ۴ طلاب، این آیین نامه ابلاغ می شود.

فصل اول: کلیات

ماده ۱: تعاریف: عناصر و عوامل متعددی در روند تدوین و پیگیری و نظارت بر امور رساله های علمی نقش دارند، که به تعریف آنها پرداخته می شود، این عوامل عبارتند از:

معاونت پژوهش مرکز

معاونتی در مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران است که افزون بر راهبری همه فعالیت های پژوهشی حوزه های علمی خواهران با تعیین سازوکارهای مناسب، مسئولیت تهیه آیین نامه، دستورالعمل اجرایی، شیوه نامه و همچنین نظارت بر تدوین پژوهش های پایانی (تحقیقات پایانی، پایان نامه ها و رساله های علمی) را بر عهده دارد.

مدیریت استانی

واحد مدیریتی تابع مرکز مدیریت حوزه های علمی خواهران، در استان هاست که به منظور اداره امور حوزوی تشکیل شده و مدیر آن با اعمال اختیارات لازم، به انجام وظایف محوله از سوی مرکز مدیریت، در استان ها اقدام می نماید.

معاونت پژوهش مدیریت استانی

یکی از معاونت های مدیریت استانی است که در فرایند رساله علمی، اقدامات و وظایف مندرج در این آیین نامه را بر عهده دارد.

کارگروه پژوهش های پایانی استان

کارگروهی علمی، متشکل از اساتید متخصص است که مرجع رسیدگی به امور پژوهش های پایانی (تحقیقات پایانی، پایان نامه ها و رساله های علمی) بوده و اموری همچون هدایت، جهت دهی و تصویب موضوعات و طرح ها (تحقیق، اجمالی و تفصیلی) و نظارت بر حسن اجرای جلسات دفاعیه، ایجاد وحدت رویه بین عوامل تدوین پژوهش های پایانی، نیاز شناسی موضوعی پژوهش های پایانی و رسیدگی به اعتراضات طلاب و دیگر امور محوله را بر عهده دارد.

کارگروه رساله های علمی (سطح ۴)

کارگروهی علمی، محتوایی، متشکل از اساتید متخصص در رشته خاص حوزوی است که مرجع رسیدگی به امور رساله های سطح ۴ بوده و اموری همچون هدایت و جهت دهی و تصویب موضوعات و طرح های اجمالی و تفصیلی، نظارت

بر جلسات دفاعیه، تعیین اساتید راهنما و مشاور، ایجاد وحدت رویه بین عوامل تدوین رساله علمی، نیاز شناسی موضوعی در مدارس علمیه سطح ۴ حوزه های علمیه خواهران را بر عهده دارد.

تبصره: از این پس، برای رعایت اختصار از «کارگروه رساله های علمی» به نام «کارگروه یاد می شود».

مدرسه علمیه عالی تخصصی

واحد علمی - تربیتی است که عهده دار امر تعلیم و تربیت طلاب در سطح چهار حوزه های علمیه خواهران می باشد.

معاونت پژوهش مدرسه علمیه عالی تخصصی

یکی از معاونت های در مدرسه علمیه عالی تخصصی در حوزه های علمیه خواهران است که جهت انجام فرایند رساله علمی، اقدامات و وظایف مندرج در این آیین نامه را بر عهده دارد.

طلبه

طلبه، فردی است که به صورت رسمی برای تحصیل در یکی از مدارس علمیه سطح ۴ حوزه های علمیه خواهران پذیرفته شده باشد.

استاد راهنما

فردی که مسلط به روش تحقیق و رشته علمی موضوع مربوطه بوده و هدایت و راهنمایی طلبه و نظارت بر صحت علمی و چگونگی انجام پژوهش پایانی را بر عهده دارد.

استاد مشاور

فردی که مسلط به روش تحقیق و رشته علمی موضوع مربوطه بوده و بخشی از مسئولیت علمی پژوهش پایانی را بر عهده دارد.

استاد داور

فردی که مسلط به روش تحقیق و رشته علمی موضوع مربوطه بوده و وظیفه بررسی و ارزیابی پژوهش پایانی را بر عهده دارد.

هیأت داوران

هیأت داوران، هیأتی است علمی، متشکل از اساتید راهنما، مشاور و داور که ارزیابی شکلی و محتوایی رساله علمی را در جلسه پیش دفاع و جلسه دفاعیه بر عهده دارد.

ماده ۲: رساله علمی، نتیجه پژوهش علمی هدفمند است که با نوآوری طلبه در پاسخ به مسئله ای مشخص، زیر نظر اساتید راهنما و مشاور انجام می گیرد و حداقل به ارایه نظر یا تکمیل و توسعه نظریه ای منتهی می شود.

تبصره: ارزش علمی رساله علمی، بیست واحد درسی، برابر با ضوابط مندرج در آیین نامه آموزشی است.

ماده ۳: حجم رساله علمی، بدون احتساب فهرست منابع و ضمایم، نباید از ۱۵۰ صفحه (۳۰۰ کلمه با احتساب حروف) کمتر و از ۲۵۰ صفحه بیشتر باشد.

ماده ۴: مسئولیت نظارت بر اجرای آیین نامه و تفسیر و رفع ابهام از مواد آن بر عهده معاونت پژوهش مرکز است؛ این معاونت می تواند بخشی از وظایف علمی - اجرایی غیر اختصاصی خود را بر اساس این آیین نامه به «کارگروه پژوهش های پایانی استان» واگذار نماید. در این صورت، راهبری و نظارت کلان بر عملکرد آنان و همچنین پاسخگویی به مسائل مستحدثه و امور اجرایی را همچنان بر عهده خواهد داشت.

ماده ۵: مدیریت حوزه های علمیه استان باید با تشکیل کارگروه ها در مدارس علمیه عالی تخصصی، بخشی از وظایف غیر اختصاصی خود را به آنان واگذار نماید. با تشکیل «کارگروه رساله های علمی» در مدارس، مسئولیت نظارت بر کارگروه ها و همچنین نظارت بر امور اجرایی و محتوایی رساله های علمی، بر عهده مدیریت استان خواهد بود.

تبصره ۱: تا زمان تشکیل کارگروه رساله های علمی در مدارس علمیه عالی تخصصی، همه امور مربوط به رساله های علمی بر عهده کارگروه پژوهش های پایانی استان می باشد.

تبصره ۲: تأیید نهایی اساتید داور، راهنما و مشاور و انتخاب یکی از دو داور در سطح ۴ بر عهده معاونت پژوهش مرکز می باشد.

فصل دوم: شرایط و وظایف و تعهدات عناصر مؤثر در رساله های علمی

در این فصل شرایط لازم برای جذب و به کار گیری هر یک از عناصر تأثیر گذار در تدوین رساله علمی و وظایف و تعهدات آنان مورد توجه قرار می گیرد.

اساتید راهنما

ماده ۶: استاد راهنما برای پذیرش مسئولیت راهنمایی رساله علمی به ترتیب اولویت حوزوی و دانشگاهی، باید دارای شرایط ذیل باشد:

اولویت اول: اجتهاد (با کسب اجازه اجتهاد از مراجع عظام یا تایید دبیر خانه مجلس خبرگان).

افزون بر مدرک فوق، دارای یکی از شرایط ذیل:

۱- یک کتاب یا دو مقاله علمی - پژوهشی مرتبط (چاپی یا غیر چاپی) ۲- دارای یک سابقه راهنمایی پایان نامه مرتبط ۳- حداقل دو سال تدریس در رشته مرتبط + یک مقاله علمی - پژوهشی مرتبط (چاپی یا غیر چاپی).

اولویت دوم: دارای مدرک سطح ۴ + داشتن اشتغال و مقبولیت پژوهشی برای مراجعه محققان به دلیل معروفیت در امور پژوهشی.

افزون بر آن، دارای یکی از شرایط ذیل:

۱- یک کتاب یا دو مقاله علمی - پژوهشی مرتبط (چاپی یا غیر چاپی) ۲- حداقل دارای سه سابقه راهنمایی پایان نامه یا کارشناسی ارشد ۳- دو سال سابقه تدریس در سطح ۳ با گرایش مرتبط + یک مقاله علمی - پژوهشی مرتبط (چاپی یا غیر چاپی).

تبصره: خبرگان علمی که دارای اشتغال و مقبولیت علمی و پژوهشی باشند، در صورت نیاز و تأیید کارگروه پژوهش های پایانی مرکز می توانند به عنوان استاد راهنما انتخاب گردند.

اولویت سوم: دارای مدرک دکترای دانشگاهی مرتبط + تحصیلات حوزوی؛

افزون بر مدرک برخوردار از یکی از شرایط ذیل:

۱- دو اثر علمی - پژوهشی مرتبط چاپی (کتاب یا مقاله) ۲- دارای سه سابقه راهنمایی پایان نامه ۳- دو سال تدریس در سطح ۳ با گرایش مرتبط بعد از اخذ مدرک + یک مقاله علمی - پژوهشی مرتبط چاپی.

تبصره ۱: در جذب اساتید، اولویت با اساتید خواهر با سابقه حوزوی و تقبل راهنمایی به صورت حضوری است؛

تبصره ۲: کلیه مقالات و کتاب های ارایه شده برای سنجش علمی اساتید باید همسو با رشته های مورد در خواست راهنمایی و مشاوره بوده و کتب و مقالات غیر چاپی ، به وسیله کارگروه پژوهش های پایانی مرکز ارزیابی می گردد.
تبصره ۳: استفاده از اساتید واجد شرایط از ملیت های غیر ایرانی بلا مانع می باشد.

وظایف اساتید راهنما

ماده ۷: استاد راهنما مسئولیت راهبری علمی - پژوهشی طلاب را به منظور بهسازی ساختاری، شکلی و ارتقای محتوایی رساله علمی، در مرحله انتخاب موضوع ، تهیه طرح اجمالی و تفصیلی، تدوین رساله علمی ، پیش دفاع حضوری و جلسه دفاعیه و اصلاحات پس از دفاع را برعهده دارد و باید اقدامات ذیل را انجام دهد:

۱. راهنمایی طلبه در انتخاب موضوع و تهیه و نهایی سازی طرح های اجمالی و تفصیلی؛
۲. مسئولیت پذیری و مساعدت در راهنمایی و اصلاح اشکالات در مراحل پیش دفاع، دفاع و پس از دفاع؛
۳. ارزیابی تفصیلی سه مرحله ای رساله علمی و در هر مرحله حداکثر ظرف مدت دو ماه؛
۴. بارگذاری کاربرگ ارزیابی تفصیلی؛
۵. راهنمایی طلبه جهت اصلاح اشکالات داوران در مرحله پیش دفاع و پس از برگزاری جلسه دفاعیه؛
۶. اعلام نظر درباره میزان پیشرفت نگارش رساله علمی و اطلاع رسانی به معاون پژوهش مدرسه علمیه برای پیگیری تعلل طلبه در نگارش؛
۷. ارایه رهنمود لازم به طلبه جهت پرهیز از انتحال و سرقت علمی و از نگارش رساله علمی به وسیله دیگران و نظارت دقیق بر آن؛
۸. هدایت طلبه در استخراج دو مقاله علمی-پژوهشی از رساله؛
۹. اعلام کتبی «موافقت با برگزاری جلسه دفاعیه» پس از رفع اشکالات داور توسط طلبه؛
۱۰. شرکت در جلسه دفاعیه و دفاع از ساختار و محتوای رساله علمی؛
۱۱. مساعدت با طلبه در جهت رفع اشکالات جلسه دفاعیه و تأیید «کاربرگ رفع اشکالات جلسه دفاعیه»؛
۱۲. تعیین نمرات بر اساس معیارهای مندرج در کاربرگ ارزشیابی؛
۱۳. تأیید و امضای «تعهد نامه اساتید مبنی بر عمل به مفاد آیین نامه»؛
۱۴. تأیید کاربرگ اعتبار علمی اثر در جلسه دفاعیه؛
۱۵. اختصاص حداقل ۱۰۰ ساعت وقت و زمان مفید برای راهنمایی در نگارش رساله علمی، به شرح ذیل:

جدول زمانی اساتید راهنما		
ردیف	مراحل راهنمایی (ساختاری، شکلی و محتوایی)	حدود ساعت فعالیت
۱	همراهی در انتخاب مسئله پژوهشی	۶
۲	راهنمایی در تهیه و تایید طرح اجمالی و معرفی منابع تخصصی	۱۰
۳	راهنمایی در تهیه و تایید طرح تفصیلی با تأکید بر ساختار بندی	۱۴
۴	ارزیابی ثلث اول رساله علمی در وقت مقرر و ارایه رهنمودهای اصلاحی	۱۵
۵	ارزیابی ثلث دوم رساله علمی در وقت مقرر و ارایه رهنمودهای اصلاحی	۱۵
۶	ارزیابی ثلث آخر رساله علمی در وقت مقرر و ارایه رهنمودهای اصلاحی	۱۵
۷	کنترل نهایی متن کامل رساله علمی و تایید برای پیش دفاع حضوری	۷
۸	شرکت در جلسه پیش دفاع	۴
۹	مشارکت علمی در انجام اصلاحات در خواستی داور در مرحله پیش دفاع و اعلام کتبی موافقت با برگزاری جلسه دفاعیه	۵
۱۰	شرکت در جلسه دفاعیه	۴
۱۱	مشارکت علمی در انجام اصلاحات پس از جلسه دفاعیه	۵
جمع ساعات		۱۰۰

تبصره: مسئولیت نظارت، یاد آوری و پیگیری موارد مذکور بر عهده معاون پژوهش مدرسه علمیه سطح ۴ می باشد.

ماده ۸: ظرفیت راهنمایی برای هر استاد راهنما بطور همزمان، در مجموع برای هفت رساله علمی است و در صورت پذیرش داوری و مشاوره به همان مقدار از تعداد راهنمایی وی کاسته خواهد شد.

تبصره ۱: یک راهنمایی برابر با سه مشاوره یا سه داوری است.

تبصره ۲: استاد راهنما نمی تواند مسئولیت راهنمایی رساله علمی را به فرد دیگری واگذار کند.

ماده ۹: اساتید راهنمای جذب شده که برای نخستین بار اقدام به راهنمایی می نمایند، در صورت موفقیت در دو راهنمایی با تأیید عملکرد آنان به وسیله استاد ناظر منتخب «کارگروه پژوهش های پایانی مرکز» به عنوان استاد راهنمای رسمی برگزیده خواهند شد.

اساتید مشاور

ماده ۱۰: با هدف تقویت محتوای تخصصی و اتقان در علمیت رساله علمی، طلبه باید همزمان با معرفی استاد راهنما، استاد مشاور خویش را نیز به کارگروه رساله های علمی معرفی نماید.

تبصره ۱: در صورت نیاز و در موضوعات خاص و میان رشته ای کارگروه رساله های علمی می تواند به هنگام تصویب موضوع و طرح اجمالی با موافقت کارگروه پژوهش های پایانی مرکز، اقدام به معرفی مشاور یا مشاوران تخصصی میان رشته ای تأیید شده از سوی معاونت مرکز نماید.

تبصره ۲: استاد مشاور می بایست واجد شرایط استاد راهنما باشد اما اساتید مشاور برای عناوین خاص و میان رشته ای نیازمند سابقه تحصیلات حوزوی نیست بلکه باید دارای مدرک دکترای تخصصی و برخوردار از یکی از شرایط ذیل: ۱- یک کتاب یا دو مقاله علمی - پژوهشی مرتبط چاپی با رشته راهنمایی؛ ۲- سه سال تدریس در رشته مرتبط با گرایش تخصصی خود؛ یک مقاله علمی - پژوهشی چاپی مرتبط با رشته راهنمایی باشد.

ماده ۱۱: استاد مشاور، مسئولیت مشاوره به طلبه در مطالعات اکتشافی، منبع شناسی تخصصی، تهیه طرح های اجمالی و تفصیلی، و همراهی در طول نگارش رساله علمی و حضور در جلسه دفاعیه را برعهده داشته و باید امور ذیل را انجام دهد:

۱. مشارکت فعال در تعاملات علمی - پژوهشی با استاد راهنما و طلبه در تهیه طرح های اجمالی و تفصیلی و ارزیابی متن رساله های علمی در طول تدوین؛

۲. کنترل و ارایه مشاوره لازم به طلبه جهت پرهیز از انتحال و سرقت علمی و نگارش رساله علمی به وسیله دیگران؛

۳. تذکر موارد مشاوره ای به طلبه و پایبندی به محور های جدول مشاوره و مشارکت فعال در حل اشکالات داوران، درج شده در کاربرگ ارزیابی تفصیلی داور؛

۴. مساعدت محتوایی و روشی در اصلاحات درخواستی در مرحله پیش دفاع و اعلام کتبی موافقت با برگزاری جلسه دفاعیه؛

۵. شرکت در جلسه دفاعیه و همکاری با استاد راهنما جهت دفاع از شکل، ساختار و محتوای رساله علمی و مساعدت در رفع اشکالات پس از دفاع؛

۶. هدایت طلبه در استخراج دو مقاله علمی - پژوهشی از رساله؛

۷. تعیین نمرات طلبه بر اساس معیارهای مندرج در کاربرگ ارزشیابی؛

۸. دادن مشاوره به طلبه بر حسب نیاز و به میزان حداقل ۳۰ ساعت به شرح ذیل:

جدول زمانی اساتید مشاور		
حدود ساعت فعالیت	مراحل مشاوره	ردیف
۸	ارایه مشاوره به طلبه در منبع شناسی تخصصی و مساعدت در تهیه طرح تفصیلی	۱
۱۰	مشارکت فعال در تعاملات علمی - پژوهشی با استاد راهنما و طلبه و ارزیابی متن رساله های علمی در مراحل سه گانه تدوین	۲
۴	شرکت در جلسه پیش دفاع برای دفاع از شکل، ساختار و محتوای رساله علمی	۳
۵	مساعدت محتوایی و روشی در اصلاحات درخواستی در مرحله پیش دفاع و اعلام کتبی موافقت با برگزاری جلسه دفاعیه	۴
۴	شرکت در جلسه دفاعیه برای دفاع از رساله علمی	۵
۴	مساعدت علمی برای اصلاحات احتمالی متن پس از جلسه دفاعیه	۶
۳۵	جمع ساعات	

ماده ۱۲: ظرفیت مشاوره برای هر استاد مشاور بطور همزمان، در مجموع برای هفت رساله علمی است و در صورت پذیرش راهنمایی و داوری به همان مقدار از تعداد مشاوره وی کاسته خواهد شد.
تبصره ۱: سه مشاوره یا سه داوری برابر با یک راهنمایی است.
تبصره ۲: استاد مشاور نمی‌تواند مسئولیت مشاوره رساله علمی را به فرد دیگری واگذار کند.

اساتید داور

ماده ۱۳: استاد داور که بر اساس گرایش تخصصی، مسئولیت ارزیابی رساله علمی را از جهت شکلی، ساختاری و علمی - محتوایی در مرحله پیش دفاع حضوری و جلسه دفاعیه و رصد اصلاحات پس از جلسه دفاعیه را برعهده دارد، باید دارای شرایط ذیل باشد:

۱. مدرک اجتهاد (مورد تأیید مراجع معظم و یا دبیر خانه مجلس خبرگان رهبری) یا سطح چهار در رشته مرتبط؛

۲. سابقه دو راهنمایی سطح چهار در رشته ذی ربط در حوزه های علمیه یا دکترای مرتبط؛ یا راهنمایی یا داوری شش پایان نامه در سطح ۳ یا کارشناسی ارشد دانشگاه؛

۳. داشتن یکی از شرایط ذیل:

- داشتن سه سال سابقه تدریس در سطح چهار و در رشته ذیربط + دو مقاله علمی پژوهشی مرتبط با رشته تخصصی ذی ربط؛

- تأییدیه حداقل سه سال تحقیق در رشته مرتبط با ارایه حداقل یک کتاب و یا دو مقاله تخصصی منتشر شده در رشته مرتبط؛

تبصره: اولویت برای انتخاب داور در شرایط مساوی با کسانی است که سابقه عضویت در کارگروه رساله های علمی و اشتغال علمی داشته باشند.

ماده ۱۴: وظایف و تعهداتی که اساتید داور برعهده دارند عبارت است از:

۱. مطالعه دقیق طرح تفصیلی رساله علمی و انطباق با محتوای تحقیق؛
۲. مطالعه دقیق و ارزیابی تفصیلی رساله علمی برای پیش دفاع و ارایه نظرات اصلاحی در «کاربرگ ارزیابی تفصیلی» در ظرف مدت ۳۰ روز؛
۳. مطالعه دقیق رساله علمی پس از انجام اصلاحات و تعیین نمره تقریبی در هر شاخص بر اساس کاربرگ ارزیابی رساله علمی در جلسه پیش دفاع حضوری؛

۴. اعلام کتبی موافقت با برگزاری جلسه دفاعیه درخصوص رساله ای که بدون اصلاح یا با اصلاحات جزئی، یا با انجام تمام اصلاحات خواسته شده، حداقل نمره قبولی را در جلسه پیش دفاع دریافت نموده است؛
۵. شرکت بهنگام در جلسه پیش دفاع و دفاعیه ومدیریت عالمانه و نقادانه بر آن؛
۶. همکاری در اجرای بهینه و نظام مند جلسه دفاعیه و نظارت بر اصلاح اشکالات بعد از دفاع؛
۷. رعایت اخلاق نقد و انصاف در بررسی اثر و برخورد کریمانه با محقق و اساتید راهنما و مشاور؛
۸. تعیین نمره قطعی رساله علمی در صورت عدم نیاز به اصلاح یا اعطای نمره مشروط در صورت نیاز به اصلاح، بر اساس کاربرگ شاخص های ارزشیابی؛
۹. رعایت تناسب نمره دهی با نقد های وارده بر رساله علمی و پرهیز جدی از اعطای نمره به مزیت های غیر علمی؛
۱۰. ارایه اشکالات احتمالی رساله علمی مشروط و درج مهم ترین اشکالات و درخواست های اصلاحی در کاربرگ ارزیابی در جلسه دفاعیه؛
۱۱. اظهار نظر در باره اصلاحات ساختاری و محتوایی - رساله علمی ای که با وضعیت مشروط دفاع شده است- پس از جلسه دفاعیه و تعیین و ثبت نمره به میزان اصلاحات انجام شده.
۱۲. عودت رساله علمی به طلبه، جهت اصلاح مجدد قبل از انجام دفاع، در صورتی که بدون اصلاح اشکالات در مرحله پیش دفاع، قابلیت کسب حداقل نمره قبولی را ندارد؛
۱۳. اختصاص وقت مفید برای ارزیابی دقیق رساله علمی و ارایه مکتوب اشکالات مهم آن در کاربرگ ارزیابی تفصیلی داور در مراحل پیش دفاع و دفاع به مدت ۳۰ ساعت، بر اساس زمان بندی ذیل:

جدول زمانی اساتید داور		
ردیف	مراحل ارزیابی و داوری	حدود ساعت فعالیت
۱	بررسی و ارزیابی شکلی و محتوایی رساله علمی در مرحله پیش دفاع و درج اشکالات در کاربرگ ارزیابی تفصیلی	۱۳
۲	شرکت در جلسه پیش دفاع	۴
۳	کنترل و ارزیابی اصلاحات انجام شده پیش دفاع به وسیله طلبه و درج اشکالات احتمالی جدید برای طرح در جلسه دفاعیه	۷
۴	اعلام کتبی موافقت با جلسه دفاعیه و شرکت در جلسه دفاع	۴
۵	کنترل و ارزیابی اصلاحات بعد از جلسه دفاعیه و تعیین نمره اصلاحی	۲
جمع ساعات		۳۰

ماده ۱۵: داور رساله های علمی دو نفر می باشند که انتخاب یکی از آنها توسط کار گروه پژوهش های پایانی استان و دیگری از سوی معاونت پژوهش مرکز انجام می گیرد. بنابر این معاون پژوهش مدرسه علمیه پس از دریافت متن کامل رساله علمی مورد تأیید استاد راهنما، لازم است در ضمن تعامل با معاون پژوهش استان، مقدمات معرفی و ارزیابی اساتید داور را فراهم آورد.

ماده ۱۶: اساتید داور پس از ارزیابی کامل رساله علمی در مرحله پیش دفاع، در صورت تشخیص وجود اشکالات شکلی، ساختاری، محتوایی در آن و حصول اطمینان از قابل دفاع بودن پس از اعمال اصلاحات، موارد اصلاحی را به طلبه ارجاع داده و اقدام به اعلام کتبی موافقت با برگزاری جلسه دفاعیه خواهند کرد؛ اما چنانچه اساتید داور با ذکر دلایل، رساله علمی را غیر قابل اصلاح و دفاع دانسته و مردود اعلام کنند، در صورت وجود اختلاف بین اساتید داور و راهنما مرجع رسیدگی برای ابطال رساله علمی و یا قبول آن و تعیین اساتید داور دیگر، کار گروه پژوهش های پایانی استان خواهد بود.

ماده ۱۷: ظرفیت داوری برای هر استاد داور بطور همزمان، در مجموع برای هفت رساله علمی است و در صورت پذیرش راهنمایی و مشاوره به همان مقدار از تعداد داوری وی کاسته خواهد شد.

تبصره ۱: سه داوری یا سه مشاوره برابر با یک راهنمایی است.

تبصره ۲: استاد داور نمی تواند مسئولیت داوری رساله علمی را به فرد دیگری واگذار کند.

کار گروه پژوهش های پایانی استان

ماده ۱۸: در راستای ساماندهی امور پژوهش های پایانی (اعم از تحقیقات پایانی سطح ۲، پایان نامه های سطح ۳ و رساله های علمی سطح ۴) و نظارت بر آنها «کار گروه پژوهش های پایانی استان» تحت اشراف مدیریت استان و نظارت معاونت پژوهش مرکز تشکیل می گردد تا به همه امور اجرایی و محتوایی، اعتراضات و دیگر امور مربوط به پژوهش های پایانی استان رسیدگی نماید.

ماده ۱۹: شرایط کارشناسان علمی «کار گروه پژوهش های پایانی» برای رساله های علمی سطح ۴ عبارت است از:

۱. آشنایی با روش های تحقیق؛

۲. دارای مدرک سطح چهار حوزوی همسو، یا اشتغال به تحصیل در سطح ۴؛ مشروط به برخورداری از تحقیق و تالیف در گرایش مرتبط؛

یا دکترای دانشگاه، همسو با گرایش کار گروه به شرط دارا بودن تحصیلات حوزوی؛

یا مجتهد در علوم حوزوی و یا خبره مشهور در علوم انسانی همسو با گرایش کار گروه به شرط مقبولیت در مراکز علمی حوزوی یا دانشگاهی؛

۳. تسلط بر مسائل اساسی و موضوعات نوپدید رشته ذیربط واقتضانات بومی؛

۴. حداقل دو سال سابقه تدریس در رشته مرتبط در سطح ۴ یا دکترا؛

۵. سابقه ۳ مورد راهنمایی رساله علمی در سطح چهار یا دکترا؛ (به جای هر مورد راهنمایی، دو مورد مشاوره نیز می تواند جایگزین شود).

۶. داشتن یکی از سوابق پژوهشی زیر:

- تاییدیه سه سال سابقه تحقیق و پژوهش در رشته مربوط در یکی از مراکز و موسسات پژوهشی؛
- ارایه حداقل یک مقاله علمی - پژوهشی در رشته مربوط؛
- ارایه حداقل دو مقاله علمی - ترویجی در رشته مربوط؛
- داشتن یک کتاب تالیفی علمی در رشته مربوط؛
- برگزیدگی در یکی از جشنوارها یا همایش های علمی - پژوهشی درون یا برون حوزوی معتبر و رسمی.

ماده ۲۰: اعضای «کارگروه پژوهش های پایانی» در امور رساله های علمی عبارتند از:

۱. معاون پژوهش استان (دبیر کارگروه)؛
۲. سه استاد کارشناس علمی مرتبط با رشته کارگروه؛
۳. یک استاد کارشناس علمی دارای شرایط به نمایندگی از مدارس علمیه سطح ۴؛
۴. یک استاد مدعو خاص (در صورت نیاز) برای:
  - دانش های خاص، مانند: پزشکی، حقوق، معماری، و...؛
  - روش های خاص، مانند پیمایشی، تحلیل محتوا، فراتحلیل؛
  - تحقیقات خاص، مانند: نسخه شناسی، ترجمه، تصحیح و ..
  - رشته های خاص (میان رشته ای)، مانند: روان شناسی دین، فقه تربیتی، فقه رسانه، فلسفه دین و غیره.

تبصره: در بررسی موضوعات مربوط به تصمیمات مشترک آموزشی - پژوهشی، حضور معاون آموزش استان نیز الزامی است.

ماده ۲۱: جلسات کارگروه برای بررسی موضوعات با حضور حداقل سه نفر از اعضای کارشناس علمی رسمیت یافته و به هنگام بررسی موضوعات خاص، علاوه بر سه عضو کارشناس، حضور استاد مدعو و متبحر در دانش یا روش یا نوع خاصی از موضوع و میان رشته ای، الزامی است و یکی از اعضا نمی تواند جایگزین استاد مدعو میان رشته ای شود مگر آنکه در آن رشته صاحب تخصص باشد.

تبصره: استاد مدعو در موضوع خاص یا متبحر، ثابت و دایمی نبوده و به تناسب موضوع، متغیر می باشد حتی ممکن است در یک جلسه استادی میان رشته ای در موضوع خاص، دعوت شود اما در همان رشته بار دیگر از استاد مدعو دیگری دعوت به عمل آید.

ماده ۲۲: رییس کار گروه در اولین جلسه با رأی اکثریت اعضای کارشناس علمی، تعیین گردیده و وظایف ذیل را برعهده دارد:

۱. اداره جلسات؛
  ۲. اخذ دیدگاهها و جمع بندی و تأیید مصوبات؛
  ۳. تعامل مستمر و سازنده با اعضای « کار گروه پژوهش های پایانی استان » و « مدیریت استان » به منظور ایجاد وحدت رویه و هم افزایی؛
- تبصره ۱: در صورت عدم حضور رییس کار گروه، به انتخاب وی، یکی از اعضا، اداره جلسات را به عهده خواهد گرفت.
- تبصره ۲: در صورت غیبت غیر موجه رییس کار گروه و یا انصراف وی، با افزودن کارشناس واجد شرایط، با رای گیری مجدد رییس جدید منصوب می گردد.

ماده ۲۳: وظایف « کار گروه پژوهش های پایانی استان » در امور رساله های علمی عبارت است از:

۱. بررسی و تصویب موضوعات و طرح های اجمالی و تفصیلی رساله های علمی برای مدارس علمیه فاقد کار گروه رساله های علمی بر اساس شاخصه های ارزشیابی و ثبت موارد اصلاحی در کار برگ مذکور؛
۲. تعیین یک داور برای رساله های علمی آماده برای پیش دفاع از بین اساتید داور مورد تأیید مرکز؛
۳. نظارت کلان فنی تخصصی بر کیفیت اجرای آیین نامه ها و بخشنامه ها و شیوه نامه های ابلاغی و ارتقای شکلی، ساختاری و محتوایی، رساله های علمی؛
۴. اولویت گذاری های پژوهشی در امور رساله های علمی؛
۵. ساماندهی موضوعات پژوهشی پیشنهادی کار گروه رساله های علمی مدارس علمیه برای تشکیل بانک موضوعات با اقتضائات بومی، ملی و فراملی در رشته های مختلف؛
۶. رسیدگی به درخواست ها و مطالبات اساتید و اعتراضات طلاب در خصوص تغییر موضوع، اساتید راهنما و مشاور، نمرات جلسه دفاعیه، عدم تعامل و ناهماهنگی اساتید و عوامل تأثیر گذار در مرحله تدوین یا نحوه برگزاری جلسات دفاعیه برای مدارس علمیه فاقد کار گروه رساله علمی؛
۷. تصمیم گیری در باره ارجاع درخواست هایی که در دایره تصمیم گیری « کار گروه پژوهش های پایانی استان » قرار نمی گیرد به « کمیسیون امور خاص پژوهش های پایانی مرکز » و پی گیری تا وصول نتیجه و ابلاغ آن به ذی نفعان از طریق معاون پژوهش؛
۸. انجام سایر امور محوله و مرتبط از سوی مدیریت استان و معاونت پژوهش مرکز.

ماده ۲۴: غیبت غیرموجه هریک از کارشناسان « کار گروه پژوهش های پایانی استان » در بیش از سه جلسه متوالی یا پنج جلسه متناوب از جلسات سالیانه، به منزله انصراف است و دبیر جلسه موظف است با هماهنگی رییس کار گروه، ظرف مدت یک ماه، عضو واجد شرایط دیگری را جهت جایگزینی به معاونت پژوهش مرکز معرفی کند.

ماده ۲۵: وظایف دبیر « کار گروه رساله علمی » عبارت است از:

۱. تهیه و تنظیم دستور جلسات؛

۲. دعوت از اعضا و هماهنگی برای برگزاری جلسات؛

۳. تمهید و پیش بینی برای ضبط مباحث و تنظیم نهایی صورت جلسات؛

ماده ۲۶: دبیر جلسه کار گروه بدون حق رای در جلسات شرکت می کند.

تبصره: در موارد اضطراری و عدم امکان حضور دبیر جلسه، وی می تواند مسئولیت دبیری جلسه را به فرد صاحب صلاحیت دیگری واگذار نماید.

کار گروه رساله های علمی

ماده ۲۷: به منظور بررسی و ساماندهی امور رساله های علمی سطح ۴، از جمله احراز صلاحیت اساتید راهنما، مشاور و بررسی طرح نامه های اجمالی و تفصیلی و جهت دهی و هدایت علمی رساله های علمی « کار گروه رساله های علمی » در کلیه مدارس عالی تخصصی و تحت اشراف مدیران مدارس علمیه عالی تخصصی (سطح ۴) تشکیل خواهد شد.

تبصره: تعداد « کار گروه رساله های علمی » در مدارس علمیه سطح ۴ به تناسب رشته های تخصصی متعدد خواهد بود.

ماده ۲۸: معرفی کارشناسان علمی دارای شرایط برای تشکیل کار گروه رساله علمی از سوی معاونت مدارس و تایید اولیه کارشناسان علمی و نظارت بر عملکرد آنان به وسیله « کار گروه پژوهش های پایانی استان » و تایید نهایی کارشناسان علمی کار گروه ها به وسیله معاونت پژوهش مرکز انجام می گیرد.

تبصره: در صورت احراز عدم صلاحیت علمی و تعاملی اعضای کار گروه رساله علمی، تغییر اعضا و انحلال آن به وسیله معاونت پژوهش مرکز امکان پذیر می باشد.

ماده ۲۹: اعضای « کار گروه رساله های علمی » به مدت دو سال تعیین گردیده و تمدید عضویت آنان منوط به تأیید « کار گروه پژوهش های پایانی استان » می باشد.

ماده ۳۰: شرایط اعضای « کار گروه رساله های علمی » همان شرایط « کار گروه پژوهش های پایانی استان » مندرج در ماده ۱۹ می باشد.

ماده ۳۱: اعضای « کار گروه رساله های علمی » عبارتند از:

۱. معاون پژوهش مدرسه علمیه سطح ۴ (دبیر کار گروه)؛

۲. چهار نفر از اساتید کارشناس و متخصص در دانش، رشته مرتبط با موضوع؛

۳. یک نفر استاد مدعو خاص (در صورت نیاز) برای:

- دانش های خاص، مانند: پزشکی، حقوق، معماری، و...؛
- روشی های خاص، مانند پیمایشی، تحلیل محتوا، فراتحلیل؛
- تحقیقات خاص، مانند: نسخه شناسی، ترجمه، تصحیح و ..؛
- رشته های خاص (میان رشته ای)، مانند: روان شناسی دین، فقه تربیتی، فقه رسانه، فلسفه دین و غیره.

ماده ۳۲: جلسات کار گروه برای بررسی موضوعات با حضور حداقل سه نفر از اعضا کارشناس علمی رسمیت یافته و به هنگام بررسی موضوعات خاص، علاوه بر سه عضو کارشناس، حضور استاد مدعو و متبحر در دانش یا روش یا نوع خاصی از موضوع و میان رشته ای، الزامی است و یکی از اعضا نمی تواند جایگزین استاد مدعو میان رشته ای شود مگر آنکه در آن رشته صاحب تخصص باشد.

تبصره: استاد مدعو خاص، ثابت و دائمی نبوده و به تناسب موضوع متغیر می باشد.

ماده ۳۳: رییس کار گروه رساله های علمی در اولین جلسه با رای اکثریت کارشناسان عضو تعیین می گردد.

تبصره ۱: در صورت عدم حضور رییس کار گروه، به انتخاب وی، یکی از اعضا، اداره جلسات را به عهده خواهد گرفت.

تبصره ۲: در صورت غیبت غیر موجه رییس کار گروه و یا انصراف وی از کار گروه، پس از افزودن کارشناس واجد شرایط به کار گروه، با رای گیری مجدد رییس جدید منصوب می گردد.

ماده ۳۴: وظایف رییس کار گروه عبارت است از:

۴. اداره جلسات؛

۵. اخذ دیدگاهها و جمع بندی و تأیید مصوبات؛

۶. تعامل مستمر و سازنده با اعضای «کار گروه رساله های علمی» و مدیریت مدرسه علمیه، به منظور ایجاد وحدت رویه و هم افزایی؛

تبصره: رئیس کار گروه می تواند - بر حسب مورد و نیاز - به منظور ارتقا بخشی به تصمیمات کار گروه از کارشناسان کار آمد غیر عضو دعوت نموده و از دیدگاه های آنان در مسائل پیمایشی، هنری، استفاده نماید.

ماده ۳۵: وظایف «کار گروه رساله های علمی» عبارت است از:

۱. شناسایی، احراز صلاحیت اولیه و معرفی اساتید راهنما، مشاور و داور رساله های علمی بر اساس آیین نامه های ابلاغی؛

۲. بررسی و تصویب موضوعات و طرح های اجمالی و تفصیلی بر اساس شاخصه های مندرج در کاربرگ ارزیابی و ثبت موارد اصلاحی طرح ها در آن؛

۳. تعیین اساتید راهنما و مشاور متناسب با موضوع از میان راهنمایان و مشاوران مورد تأیید معاونت پژوهش مرکز؛
  ۴. معرفی استاد داور اول رساله علمی و واگذاری تعیین استاد دوم داور به معاونت پژوهش مرکز؛
  ۵. رسیدگی به درخواست ها و مطالبات اساتید و اعتراضات طلاب در خصوص تغییر موضوع، اساتید راهنما و مشاور، نمرات جلسه دفاعیه، عدم تعامل و ناهماهنگی اساتید و عوامل تأثیر گذار در مرحله تدوین یا نحوه برگزاری جلسات دفاعیه؛
  ۶. پیشنهاد مناسب در زمینه جهت دهی به موضوعات پژوهشی در قالب خرده پروژه ها یا کلان پروژه ها با توجه به نیازها و اقتضائات بومی؛
  ۷. پیشنهاد لازم برای ارتقای مهارتی اساتید (راهنما، مشاور) و طلاب، بویژه آشنایی با روش تحقیق تخصصی و فن آوری های نوین برای کار آمد سازی اساتید و طلاب برای استفاده از سامانه ها؛
  ۸. اجرای بهینه آیین نامه ها و بخشنامه ها و شیوه نامه های ابلاغی و ارتقای شکلی، ساختاری و محتوایی، رساله های علمی؛
  ۹. همکاری با «کارگروه پژوهش های پایانی استان» برای تشکیل بانک موضوعات با اقتضائات بومی و ملی و فراملی در گرایش های مختلف؛
  ۱۰. انجام سایر وظایف محوله از سوی مدیر مدرسه علمیه و یا مدیریت استان.
- ماده ۳۶:** کارگروه در تصویب طرح اجمالی و تفصیلی، بر اساس شاخص های مندرج در طرح نامه ها عمل نموده و تنها یک بار در خصوص هر یک از شاخص ها، اعلام نظر و درخواست اصلاح می نماید و طرح اشکالات جدید در مورد شاخص هایی که قبلاً تأیید شده پذیرفته شده نیست.
- ماده ۳۷:** در صورت نیاز و صلاح دید رییس «کارگروه رساله های علمی» حضور طلبه و یا استاد راهنما برای دفاع از طرح، در جلسه کارگروه الزامی است.
- تبصره: معاون پژوهش مدرسه علمیه سطح ۴ موظف است یک هفته پیش از برگزاری جلسه «کارگروه» به طلبه یا استاد راهنما جهت آمادگی برای شرکت در جلسه بررسی طرح اطلاع رسانی کند.
- ماده ۳۸:** وظایف دبیر «کارگروه رساله علمی» عبارت است از:
۱. تهیه و تنظیم دستور جلسات؛
  ۲. دعوت از اعضا و هماهنگی برای برگزاری جلسات؛
  ۳. تمهید و پیش بینی برای ضبط مباحث و تنظیم نهایی صورت جلسات؛
- ماده ۳۹:** دبیر جلسه کارگروه بدون حق رای در جلسات شرکت می کند.

تبصره: در موارد اضطراری و عدم امکان حضور دبیر جلسه، وی می تواند مسئولیت دبیری جلسه را به فرد صاحب صلاحیت دیگری واگذار نماید.

ماده ۴۰: غیبت غیرموجه هریک از کارشناسان علمی «کارگروه رساله های علمی» در بیش از سه جلسه متوالی یا پنج جلسه متناوب از جلسات سالیانه، به منزله انصراف است و دبیر جلسه موظف است با هماهنگی رییس کارگروه، ظرف مدت یک ماه، عضو واجد شرایط دیگری را جهت جایگزینی به معاونت پژوهش استان معرفی کند.

ماده ۴۱: گزارش عملکرد و مصوبات کارگروه بصورت سالانه و موردی توسط معاون پژوهش تهیه و جهت ارزیابی عملکرد به مدیریت استان ارسال خواهد شد.

طلبه

ماده ۴۲: طلاب پس از گذراندن یک دوم واحد درسی مختار به انتخاب موضوع و پس از گذراندن دو سوم واحد درسی باید دو موضوع غیر تکراری و تبیین اجمالی آن را به همراه نام استاد راهنما و مشاور برای تصویب ارائه نمایند.

تبصره: چنانچه طلبه ای دارای سه اثر تألیفی دارای وزانت و مقبولیت علمی - پژوهشی در حد سطح ۴ مورد تأیید کارگروه پژوهش های پایانی استان و تأیید نهایی معاونت مرکز باشد از تدوین رساله علمی معاف خواهد بود.

ماده ۴۳: طلاب می توانند موضوعات خاص، میان رشته ای، میدانی یا پیمایشی یا ترجمه را به عنوان موضوع رساله علمی در قالب مکتوب و در شرایط استثنایی در قالب غیر مکتوب ارائه نمایند.

تبصره ۱: طلبه ای که موضوع میان رشته ای را انتخاب می کند باید دارای سوابق و تجربیات لازم و مستند در رشته مورد نظر باشد.

تبصره ۲: طلاب در نگارش موضوعات خاص و میان رشته ای و همچنین در شرایط استثنایی، می توانند از مشاور متخصص دوم نیز استفاده نموده و استاد پیشنهادی خود را نیز معرفی نمایند تا پس از کسب تأیید کارگروه رساله های علمی با استفاده از مشاور میان رشته ای به مبانی نظری و کاربردی موضوع توأمان پردازند.

ماده ۴۴: در صورت انتخاب متنی برای ترجمه، علاوه بر لزوم احراز توانمندی طلبه در زبان های مبدأ و مقصد و اثبات ضرورت ترجمه از سوی کارگروه، متنی که برای ترجمه به عنوان رساله علمی انتخاب می شود باید دارای انسجام محتوایی و غیر تکراری باشد. رعایت حداکثر حجم مصوب رساله علمی در ترجمه الزامی نیست.

ماده ۴۵: موضوع و طرح اجمالی پس از تصویب در کارگروه رساله های علمی و یا در کارگروه پژوهش های پایانی استان باید به تصویب نهایی کارگروه پژوهش های پایانی مرکز برسد.

تبصره: در صورت تشکیل کارگروه پژوهش های پایانی سطح ۴ در مدیریت استان و احراز توانایی لازم کارگروه پژوهش های پایانی استان، بررسی مجدد موضوع و طرح اجمالی به آنان واگذار خواهد شد.

ماده ۴۶: پس از تصویب موضوع و طرح اجمالی در مرکز و ابلاغ رسمی و ثبت آن در سامانه، طلبه متقاضی حداکثر ۴ ماه فرصت دارد زیر نظر استاد راهنما و مشاور « طرح نامه تفصیلی رساله علمی» را تکمیل و در سامانه بارگذاری نموده و به معاون پژوهشی مدرسه علمیه عالی تخصصی ارجاع دهد.

تبصره ۱: در صورت رد طرح تفصیلی، انجام اصلاحات و تهیه طرح نامه جدید، باید حداکثر در طی مدت ۳ ماه انجام گیرد.
تبصره ۲: حداکثر مدت زمان بررسی هریک از طرح های اجمالی و تفصیلی و اعلام نتایج به طلاب و استاد راهنما ۴۵ روز می باشد و پس از تصویب «طرح تفصیلی» در «کارگروه رساله علمی» و ثبت در سامانه و اطلاع رسانی، طلبه باید اقدام به نگارش رساله علمی نماید.

ماده ۴۷: پس از تصویب طرح اجمالی در «کارگروه رساله های علمی» و پیش از تصویب نهایی آن «درکار گروه پژوهش های پایانی مرکز» طلبه فقط یک بار با ارایه دلایل موجه و تایید استاد راهنما مجاز به درخواست تغییر عنوان مصوب رساله علمی است؛ در این صورت می بایست متناسب با عنوان جدید طرح اجمالی خویش را آماده نموده و جهت تصویب خواهی مجدداً آن را به «کارگروه رساله های علمی» ارایه نماید.

ماده ۴۸: طلبه مهمان می تواند با موافقت مدرسه علمیه سطح ۴ مبدأ و مقصد، مراحل تصویب خواهی و تدوین رساله علمی خود را در مدرسه علمیه سطح ۴ مقصد گذرانده و از آن دفاع کند. در این صورت چون طلبه رسمی مدرسه علمیه سطح ۴ مبدأ محسوب می شود نام استان و مدرسه علمیه سطح ۴ مبدأ روی جلد رساله علمی درج شده و هزینه های مرتبط نیز بر عهده مدرسه علمیه سطح ۴ مبدأ می باشد.

ماده ۴۹: در صورت تصویب طرح تفصیلی، طلبه نمی تواند عنوان رساله علمی خود را تغییر دهد.

تبصره ۱: ساختار طرح تفصیلی مصوب، حداکثر تا چهل درصد با تشخیص استاد راهنما و داور قابل تغییر است.

تبصره ۲: تشخیص میزان درصد تغییرات اعمال شده، برعهده داور است و این بررسی در مرحله پیش دفاع و قبل از تشکیل جلسه دفاعیه انجام می شود تا در صورت لزوم، رفع مشکل شده و با تایید استاد راهنما و داور آماده ارایه در جلسه دفاعیه شود.

ماده ۵۰: زمان آغاز رسمی تدوین و نگارش رساله علمی، از زمان تصویب طرح تفصیلی و ثبت در سامانه، تا پنج ماه مانده به اتمام سنوات تحصیلی است. طلبه موظف است بر اساس ساختار ارایه شده در طرح نامه تفصیلی و زیر نظر استاد راهنما، رساله علمی خویش را تدوین نماید.

ماده ۵۱: طلاب به هنگام تدوین رساله علمی ملزم به رعایت اخلاق پژوهشی در امور زیر می باشند:

- امانت داری در ارجاع؛ پرهیز از انتحال و سرقت علمی و نقل بدون استناد مطالب؛
- رعایت انصاف در نقل و نقد مطالب؛
- پرهیز از تعصب و اهانت به شخصیت و اندیشه و باور دیگران؛
- پرهیز از غلو در باره اندیشه و شخصیت دیگران؛

- پاسداری از ایده های دیگران و بیان نوع نقل مطالب: به مضمون، تلخیص، مستقیم و غیر مستقیم و...؛
- پرهیز از واسپاری رساله علمی به مراجع مختلف حقیقی و حقوقی؛
- صداقت در بیان یافته ها و اطلاعات؛
- رعایت حقوق معنوی استاد راهنما و حقوق مرکز و رعایت حق مؤلفین؛

ماده ۵۲: طلبه موظف است در طول نگارش رساله علمی، با استاد راهنما و مشاور تعامل مستمر داشته و مجموعاً سه بار و در هر بار ثلث رساله علمی نگارش یافته و در نوبت سوم متن کامل را برای ارزیابی استاد راهنما و مشاور در سامانه بارگذاری نموده و نظرات اصلاحی آنان را که در کاربرگ ارزیابی تفصیلی ارایه شده، اعمال نماید.

ماده ۵۳: زمان ارایه متن ثلث اول رساله علمی به استاد راهنما و مشاور حداکثر شش ماه پس از تصویب طرح تفصیلی و ثلث دوم و سوم هر یک به مدت حداکثر سه ماه پس از ارایه پیشین می باشد.

ماده ۵۴: طلبه موظف است پس از تدوین کامل رساله علمی و اخذ تایید استاد راهنما و مشاور، جهت تحقق پیش دفاع حضوری، حداکثر پنج ماه مانده به اتمام سنوات تحصیلی اقدام به بارگذاری و ارسال متن نگارش یافته برای معاون پژوهش مدرسه علمیه سطح ۴ برای ارجاع به استاد داور نماید.

ماده ۵۵: طلبه مادامی که مشغول نگارش رساله علمی است مشمول آیین نامه آموزشی سطح چهار بوده و برای اخذ تمدید سنوات تحصیلی باید از معاونت آموزش موافقت لازم را اخذ نماید.

ماده ۵۶: در صورت عدم همکاری و یا انصراف استاد راهنما از ارایه راهنمایی، طلبه با ارایه دلایل موجه، مجاز است استاد راهنمای دیگری را به «کار گروه پژوهش های پایانی استان» معرفی نموده و پس از کسب موافقت و اخذ مجوز با همکاری وی رساله علمی را تدوین نماید.

ماده ۵۷: طلبه پس از قبولی رساله علمی، باید برای دریافت مدرک قبولی سطح ۴، اسناد مرتبط مندرج در ذیل را تهیه و به معاون پژوهش مدرسه علمیه سطح ۴ تحویل دهد تا برای صدور مدرک از طریق معاون پژوهش استان اقدامات لازم صورت پذیرد.

۱- تهیه سه نسخه چاپی و صحافی شده از رساله علمی با جلد گالینگور مشکی رنگ؛

۲- چکیده رساله علمی در یک برگه و براساس دستورالعمل مربوط به آن؛

۳- تکمیل و بارگذاری «کاربرگ ارزیابی میزان همکاری استاد راهنما» به وسیله طلبه در سامانه.

معاونت پژوهش مدارس علمیه عالی تخصصی (سطح ۴)

ماده ۵۸: معاونان پژوهش مدارس علمیه عالی تخصصی در امور رساله های علمی، وظایف و تعهدات زیر را بر عهده دارند:

۱. شناسایی اعضای کارآمد علمی و حائز شرایط برای تشکیل «کار گروه رساله های علمی» و معرفی به «کار گروه پژوهش های پایانی استان» برای اخذ تاییدیه؛
۲. تشکیل «کار گروه رساله علمی» و دبیری آن و اقدام لازم برای اجرایی نمودن مصوبات آن؛
۳. ابلاغ مصوبات کار گروه و پی گیری تا تحقق مفاد آن و ارایه گزارش در جلسات بعدی کار گروه در صورت نیاز؛
۴. تهیه و تنظیم گزارش عملکرد کار گروه رساله علمی برای ارایه به استان، پس از تایید رییس کار گروه؛
۵. تهیه و تنظیم برنامه و بودجه پیشنهادی سالیانه کار گروه؛
۶. پی گیری لازم برای پرداخت حق الزحمه اعضا کار گروه؛
۷. ارجاع درخواست های خارج از شرح وظایف کار گروه رساله های علمی به کار گروه پژوهش های پایانی استان و پی گیری تا وصول نتیجه و ابلاغ آن به ذی نفعان؛
۸. ارایه و بررسی طرح های اجمالی و تفصیلی در جلسه "کار گروه رساله علمی" حداکثر ۴۵ روز پس از دریافت و اعلام نتایج به ذی نفعان؛
۹. توجیه طلاب مبنی بر عدم امکان ثبت نام واحدهای آموزشی در ترم بعدی، در صورت عدم ثبت نام پس از گذراندن حد نصاب واحد آموزشی در طی هماهنگی با معاون آموزش مدرسه علمیه؛
۱۰. رصد عملکرد طلاب در اخذ موضوع پس از گذراندن ۴۰ واحد درسی و پیگیری این امر در تعامل با معاون آموزشی مدرسه علمیه؛
۱۱. نظارت بر رعایت زمان بندی در نظر گرفته شده در فرایند تدوین رساله علمی و چابک سازی تعاملات بین طلاب و اساتید و نظارت بر حسن اجرای آن؛
۱۲. شناسایی و معرفی اساتید راهنما و مشاور پس از تایید اولیه مدارک و مستندات در کار گروه رساله علمی، به «کار گروه پژوهش های پایانی استان» جهت اخذ تاییدیه؛
۱۳. تقاضای تعیین استاد داور از «کار گروه پژوهش های پایانی استان» برای رساله های علمی در آستانه پیش دفاع حضوری؛
۱۴. نظارت کلان بر تدوین رساله علمی و دبیری و مدیریت قانونمند جلسه دفاعیه؛
۱۵. کنترل عملکرد طلاب و اساتید در رعایت آیین نامه، شیوه نامه، دستورالعمل اجرایی و تکمیل به موقع کاربرگ های مرتبط؛

۱۶. رسیدگی به درخواست ها و اعتراضات طلاب و اساتید در زمینه رساله علمی و پیگیری تا حصول نتایج آنها؛
۱۷. کنترل و رصد وضعیت انجام رساله علمی مدرسه علمیه عالی تخصصی در طول سال و ارایه گزارش سالانه به مدیریت استان؛
۱۸. پیگیری وضعیت متوقفین در انجام تدوین رساله علمی و رفع مشکلات آنان به منظور انجام رساله علمی در وقت مقرر؛
۱۹. تعامل مستمر با معاون پژوهش استان و پیگیری و اجرای بخشنامه ها و دستورالعمل های مرتبط؛
۲۰. اخذ «تعهد نامه تقید به اصالت اثر» از طلبه پیش از ابلاغ تدوین رساله علمی و اخذ «اظهار نامه اصالت اثر و تقید به حقوق مادی و معنوی آن» به هنگام برگزاری جلسه دفاعیه؛
۲۱. نظارت بر بارگذاری کاربرگ های مصوب جلسه دفاعیه از سوی طلاب و اساتید؛
۲۲. انجام وظایف ذیل جهت پیگیری صدور مدرک:
- تکمیل و بارگذاری ارزیابی عملکرد اساتید راهنما؛
  - پیگیری تکمیل و ارائه کاربرگ عملکرد استاد راهنما از طرف طلبه؛
  - دریافت سه نسخه از رساله علمی صحافی شده از طلبه و ارسال دو نسخه برای معاون پژوهش استان و ثبت و حفظ یک نسخه در بایگانی مدرسه علمیه؛
  - درخواست حق الزحمه هیأت داوران از مدیریت استان و پیگیری پرداخت ها و ارسال رسید بانکی برای اساتید پس از پرداخت.

معاونت پژوهش استان

- ماده ۵۹:** در روند نگارش رساله علمی و در تعامل با عوامل دخیل در آن، معاون پژوهش استان وظایفی ذیل را بر عهده دارد:
۱. شناسایی و معرفی اعضای کارآمد علمی و حائز شرایط به معاونت پژوهش مرکز، برای تشکیل «کار گروه پژوهش های پایانی» در استان؛
  ۲. تشکیل جلسه «کار گروه پژوهش های پایانی استان» و دبیری آن جهت بررسی موارد خاص مستحده ارجاعی از «کار گروه رساله های علمی» مدارس علمیه و پیگیری تا حصول نتیجه؛
  ۳. دریافت و پی گیری مراحل تصویب خواهی طرح های اجمالی و تفصیلی و نظارت کلان بر تدوین رساله علمی و اجرای سامان مند مرحله پیش دفاع و برگزاری قانونمند جلسه دفاعیه؛
  ۴. پیگیری برای تشکیل «کار گروه رساله های علمی در مدارس علمیه سطح ۴» و نظارت بر اقدامات و عملکردهای آنان؛

۵. راهبری و نظارت کلان بر عملکرد معاونان پژوهشی مدارس علمیه سطح ۴ و ارسال گزارش فعالیت ها به منظور پاسخگویی به مطالبات و انتظارات مرکز؛
۶. رصد امور طلاب در اخذ موضوع پس از گذراندن تعداد واحدهای آموزشی مندرج در آیین نامه و ابلاغ و پیگیری این امر از معاونان پژوهشی مدارس علمیه؛
۷. شناسایی و جذب اساتید راهنما و مشاور جدید، در طی تعامل مستمر با مراکز و موسسات آموزشی - پژوهشی استان و معرفی به مرکز برای اخذ تأیید؛
۸. تقاضای تعیین استاد داور دوم از معاون پژوهش مرکز» برای رساله های علمی در آستانه پیش دفاع؛

هیأت داوران و جلسه دفاعیه

- ماده ۶۰:** به منظور سنجش کیفیت رساله علمی و احراز توانایی علمی طلبه و ارایه گزارش شفاهی از رساله علمی و دفاع از آن به وسیله طلبه، جلسه دفاعیه به صورت رسمی و علنی در حضور هیأت داوران برگزار می شود.
- تبصره ۱: هیأت داوران که ارزیابی رساله برعهده آنان است، از اساتید راهنما، مشاور، داور اول و دوم تشکیل می گردد و استاد داور اول معرفی شده از مرکز به عنوان رئیس هیأت داوران محسوب می شود.
- تبصره ۲: مراد از حضور هیأت داوران در جلسه دفاعیه اعم از حضور فیزیکی و ویدئو کنفرانسی و آنلاین است.
- ماده ۶۱:** زمان برگزاری جلسه دفاعیه پس از انجام پیش دفاع است؛ بنا بر این به هیچ وجه امکان برگزاری جلسه دفاعیه بدون انجام فرایند پیش دفاع، تحت عنوان دفاع پیش از موعد وجود ندارد.
- تبصره ۱: کمترین زمان لازم برای برگزاری پیش دفاع، حداقل هشت ماه پس از تصویب طرح تفصیلی و ابلاغ آن به طلبه می باشد و زودتر از مدت مذکور امکان برگزاری پیش دفاع به دلیل کاسته شدن از کیفیت محتوایی رساله علمی وجود ندارد.
- تبصره ۲: شرط برگزاری جلسه دفاع از رساله علمی، نگارش دو مقاله علمی - پژوهشی است، که ترجیحاً یکی از آنها از رساله استخراج و مقاله دوم آزاد ولی همسو با رساله علمی بوده و مجوز چاپ هر دو مقاله از مجلات علمی - پژوهشی معتبر دریافت شده باشد.
- ماده ۶۲:** طلبه موظف است حداکثر یک ماه پیش از اتمام سنوات تحصیلی برای جلسه دفاعیه اعلام آمادگی نماید. جلسه دفاعیه در سطح ۴ پس از اتمام واحدهای آموزشی می باشد.
- ماده ۶۳:** دبیری و مدیریت اجرایی جلسه دفاعیه بر عهده معاونان پژوهشی مدارس علمیه عالی تخصصی سطح ۴ است که باید با تذکر به عوامل در احتراز از هر گونه تعارفات غیر علمی و اغماض یا تسامح همراه باشد.

تبصره: پس از برگزاری جلسه دفاعیه باید کاربرگ ارزیابی عملکرد استاد داور توسط دبیر جلسه تکمیل و در سامانه بار گذاری گردد.

ماده ۶۴: پیش از جلسه دفاعیه اساتید داور دو هفته فرصت دارند تا رساله علمی اصلاح شده را مورد مذاقه و بازبینی مجدد قرار دهند و افزون بر بررسی اشکالات مرحله «پیش دفاع» چنانچه با اشکالات احتمالی جدیدی مواجه شدند آن را در کاربرگ ارزیابی تفصیلی داور ثبت و همراه با کاربرگ موافقت با برگزاری جلسه دفاعیه از طریق سامانه برای معاون پژوهش استان ارسال کنند.

ماده ۶۵: در رساله های علمی که طلاب از مشاوران میان رشته ای استفاده می کنند، حضور اساتید مشاور دوم در جلسات دفاعیه الزامی است و بدون حضور آنان جلسات دفاعیه رسمیت نمی یابد.

ماده ۶۶: نمره رساله علمی بر اساس میانگین نمرات مندرج در کاربرگ ارزشیابی اساتید داور، راهنما و مشاور از ۲۰ محاسبه می شود؛ هیأت داوران پس از اتمام دفاعیات، در غیاب طلبه، امتیاز رساله علمی را براساس معیارهای مندرج در کاربرگ ارزشیابی و ریز نمرات آن مشخص و در کاربرگ صورت جلسه دفاعیه ثبت نموده سپس دبیر جلسه میانگین نمرات را با حضور طلبه اعلام می نماید.

تبصره: نمره و امتیاز رساله علمی بعد از اتمام جلسه رسمی دفاعیه قابل تغییر نیست.

ماده ۶۷: نتیجه ارزیابی رساله علمی یکی از موارد ذیل خواهد بود:

قبولی قطعی: رساله ای است که بدون نیاز به اصلاح اساسی در ساختار و محتوا، مورد قبول هیأت داوران واقع شده است که در همان جلسه دفاعیه نمره قطعی به وی تعلق می گیرد.

مشروط به اصلاح: رساله ای است که نمره قبولی را دریافت نموده اما هیأت داوران نمره ای را نیز مشروط به انجام اصلاحات در نظر گرفته اند تا در صورت انجام اصلاحات به مقداری که مورد تایید استاد داور قرار می گیرد بر نمره وی افزوده شود.

مردود: رساله ای است که از اساس دارای مشکل بوده و موارد ضعف آن در شکل، ساختار و محتوا به گونه ای است که طلبه نتواند در جلسه دفاعیه حداقل نمره قبولی (۱۶) را نیز کسب نماید.

تبصره: در صورت عدم انجام اصلاحات در وقت مقرر، طلبه مشمول نمره ارزشیابی بدون اصلاح شده و همان نمره مشروط بدون انجام اصلاحات در سامانه ثبت می گردد و طلبه حق هیچ گونه اعتراضی را نخواهد داشت.

ماده ۶۸: ارزشیابی رساله علمی بر اساس جدول ذیل انجام می گیرد:

نوع سنجش	ردیف	شاخص های ارزشیابی	امتیاز	نمره ارزشیابی
محتوایی	۱	قوت استدلال و صحت تبیین و تحلیل مطالب	۲	نمره ۲
	۲	تتبع علمی در نقد و بررسی اقوال، تکمیل یا ارایه نظریه ها یا ارایه نظر	۲	نمره ۲
	۳	کفایت و اعتبار منابع با تاکید بر منابع متعدد ، مرتبط و تخصصی	۲	نمره ۲
	۴	روز آمدی و پاسخ گویی به نیازها و دستیابی به اهداف تحقیق	۲	نمره ۲
	۵	توانمندی علمی طلبه در ارایه و دفاع از رساله علمی و پاسخگویی به اشکالات در جلسه دفاعیه	۳	نمره ۳
	۶	روشنمندی اثر و رویکرد فعال نویسنده در پردازش مطالب	۵/۱	نمره ۵/۱
	۷	نتیجه گیری و پاسخ شفاف به سؤالات اصلی و فرعی و ارایه پیشنهادات	۵/۱	نمره ۵/۱
ساختاری	۸	تبیین و تحدید دقیق مسأله با حجم مناسب و پرهیز از مطالب حاشیه ای و زائد	۱	نمره ۱
	۹	برخورداری از فهرست های مطالب و منابع	۱	نمره ۱
	۱۰	انسجام منطقی میان اجزاء و فصول و ارتباط متون با عناوین	۱	نمره ۱
شکلی	۱۱	رعایت نثر معیار ، علائم نگارشی و برخورداری رساله علمی از وحدت قلمی	۱	نمره ۱
	۱۲	رعایت قوانین ارجاع دهی ، وحدت رویه در پاورقی ها و درج مشخصات کامل منابع	۱	نمره ۱
	۱۳	رعایت اخلاق پژوهشی و امانت داری در نقل اقوال	۱	نمره ۱
		مجموع امتیازات شکلی، ساختاری و محتوایی	۲۰	نمره ۲۰

ماده ۶۹: رتبه بندی نمرات رساله علمی مطابق جدول زیر است:

رتبه	نمره	امتیاز
۱	از ۱۹ تا ۲۰	عالی
۲	از ۱۸ تا ۱۸/۹۹	خیلی خوب
۳	از ۱۷ تا ۱۷/۹۹	خوب
۴	از ۱۶ تا ۱۶/۹۹	متوسط
۵	کمتر از ۱۶	مردود

ماده ۷۰: چنانچه طلبه به نتیجه داوری معترض بوده و نمره رساله علمی وی کمتر از حد نصاب قبولی باشد، حداکثر سه روز پس از دفاع، مهلت دارد تا درخواست تجدید نظر خود را با ذکر دلایل مستند در سامانه رساله های علمی بارگذاری و به معاونت پژوهش مدرسه علمیه عالی تخصصی (سطح ۴) ارسال نماید.

ماده ۷۱: اگر رساله علمی مردود اعلام شود، به تناسب سنوات مجاز تحصیل، به طلبه فرصت داده می شود، تا براساس نظر هیأت داوران و تأیید کارگروه پژوهش های پایانی استان رساله علمی را باز نویسی نموده یا موضوع جدیدی را پیشنهاد دهد.

ماده ۷۲: پس از جلسه دفاعیه لازم است کاربرگ های مرتبط با جلسه دفاعیه بوسیله دبیر جلسه اخذ و در سامانه بارگذاری گردد و در صورت عدم بارگذاری جلسه دفاعیه ناتمام تلقی خواهد شد.

فصل سوم: نظارت بر عملکرد و بررسی تخلفات

ماده ۷۳: به منظور ظرفیت شناسی و توان سنجی علمی و روشی اساتید، شناخت نقاط قوت و ضعف آنان، تمهید لازم برای جبران کاستی ها، تأمین نیاز های مهارتی و روشی اساتید و رتبه بندی آنان و همچنین آسیب شناسی کمی و کیفی رساله های علمی و چگونگی مرتفع ساختن آن ها و ارتقای علمی و پژوهشی آثار و آشنایی با نقاط قوت و ضعف علمی - پژوهشی و تخلفات احتمالی اساتید و طلاب، نظارت بر عملکرد و بررسی تخلفات انجام می گیرد.

ماده ۷۴: تخلف، عبارت است از عدم انجام وظایف تعیین شده در آیین نامه از سوی هر یک از عوامل دخیل در تدوین رساله علمی و یا تفسیر به رأی و نداشتن وحدت رویه و اعمال سلاقی شخصی و خارج از مواد آیین نامه و شیوه نامه مصوب، به گونه ای که این تخلفات سبب اختلال شکلی و ساختاری و محتوایی در رساله علمی گردد.

ماده ۷۵: مرجع رسیدگی به تخلفاتی که مفهوما و منطوقا با مواد آیین نامه قابل انطباق است «کار گروه پژوهش های پایانی استان» است؛ این کارگروه موظف است پس از دریافت، رسیدگی و اثبات گزارش های تخلف، طبق مواد آیین نامه تصمیم گیری نماید و در موارد مستحدثه و خاص که رسیدگی به آن امور از حیطه اختیارات کارگروه خارج است به «کمیسیون امور خاص پژوهش های پایانی مرکز» ارجاع نماید.

نظارت بر عملکرد و تخلفات طلبه

ماده ۷۶: طلبه، موظف است رساله علمی خود را بر اساس آیین نامه و شیوه نامه مصوب تدوین نموده و به اخلاق پژوهشی پایبند و پاسخ گوی ابهامات و ایرادات مطرح شده در مورد مطالب مندرج در رساله علمی خویش باشد. چنانچه هر یک از موارد زیر از طرف طلبه انجام پذیرد تخلف محسوب می شود:

۱. سوء استفاده از تولیدات علمی دیگران و ارایه اطلاعات نادرست؛
۲. بازنویسی گفته های دیگران، بدون ذکر نام گوینده؛
۳. ترجمه کل یا بخشی از آثار دیگران و معرفی آن به عنوان یک پژوهش اصیل علمی به نام خود؛
۴. استفاده کامل یا بخشی از آثار تالیفی یا تحقیقی دیگران بدون ارجاع و ذکر نام صاحب اثر (انتحال)؛
۵. نگارش رساله علمی توسط غیر و به کارگیری افرادی برای تدوین رساله علمی بدون حضور مستقیم در فعالیت پژوهشی و ارایه و انتشار اثر به نام خود؛
۶. عدم رعایت حقوق و مالکیت معنوی افراد دخیل در رساله علمی و چاپ نتایج تحقیق توسط طلاب و استادان در قالب کتاب و مقاله بدون هماهنگی و اخذ مجوز از معاونت پژوهشی مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاهران؛
۷. ارایه رساله علمی به مراکز متعدد.

ماده ۷۷: در صورت اثبات تخلف موارد فوق، مدارک اعطایی ابطال و از درجه اعتبار ساقط خواهد شد.

نظارت بر عملکرد و تخلفات اساتید (راهنما و مشاور و داور)

یک) تخلفات مشترک

ماده ۷۸: اساتید راهنما، مشاور و داور مسئولیت راهنمایی و ارزیابی رساله علمی طلاب را به منظور ارتقای شکلی ساختاری، علمی و محتوایی آن برعهده دارند و موظفند در مراحل مختلف تصویب خواهی، تدوین و جلسه دفاعیه هم افزایی علمی لازم را داشته باشند، چنانچه هر یک از موارد زیر از طرف اساتید انجام پذیرد تخلف محسوب می شود:

۱. عدم توجه به آیین نامه و شیوه نامه نگارش سطح چهار و اعمال سلیقه شخصی و غیر مصوب؛
۲. برخورد نامناسب و تحقیر آمیز با عوامل موثر در روند رساله علمی؛
۳. عدم مراعات شئون و آداب و حریم های اسلامی در تعاملات؛
۴. تعلل در انجام وظایف بر اساس شرح وظایف مندرج در آیین نامه و دستورالعمل های اجرایی؛
۵. مسامحه در ارزیابی و نپرداختن به نقاط قوت و ضعف رساله علمی و عدم دقت در طرح اشکالات شکلی، ساختاری و محتوایی آن؛
۶. عدم پایبندی به محورهای مندرج در جداول زمانبندی راهنمایی و مشاوره و داوری؛
۷. عدم جدیت در ارزیابی زمان مند و پاسخ گویی بهنگام در مراحل مختلف تدوین رساله علمی؛
۸. عدم انجام وظایف اختصاصی خود و واگذاری آن به دیگران و یا تساهل در ارزیابی و انتظار انجام آن از سوی اساتید دیگر؛
۹. بی توجهی به شاخصه های مندرج در کاربرگ ارزشیابی رساله علمی و منظور کردن شئون غیر علمی در ارزشگذاری و تعیین نمره رساله علمی؛

دو) تخلفات اساتید راهنما و مشاور

ماده ۷۹: مهمترین تخلفات احتمالی مرتبط با عملکرد اساتید راهنما عبارتند از:

۱. تاخیر ناموجه در ارزیابی و ارایه نظرات اصلاحی در مرحله پیش دفاع و برای جلسه دفاعیه؛
۲. سلب مسئولیت در دفاع از رساله علمی در جلسه پیش دفاع و دفاعیه؛
۳. تعیین نمودن ریز نمرات رساله علمی بر اساس شاخص های ارزشیابی؛
۴. عدم رعایت مفاد جدول زمان بندی راهنمایی در فرایند تدوین رساله علمی و مراجعه نامنظم به سامانه و ایجاد اختلال در روند تدوین رساله علمی برای طلبه.
۵. چاپ رساله علمی و یا انتشار مقاله مستخرج از رساله علمی بدون درج نام طلبه و بدون اخذ مجوز از معاونت پژوهشی مرکز مدیریت؛

سه) تخلفات اساتید داور

ماده ۸۰: مهمترین تخلفات مرتبط با عملکرد اساتید داور عبارتند از:

۱. عدم مشارکت و همکاری فعال در مرحله پیش دفاع و ارزیابی به موقع و در وقت مقرر رساله علمی؛
۲. عدم ارائه مکتوب اشکالات رساله علمی در مراحل پیش دفاع و دفاع؛
۳. تعیین نمودن ریز نمرات رساله علمی بر اساس شاخص های ارزشیابی؛ و عدم همکاری در تعیین نمره نهایی در رساله های علمی مشروط در جلسه دفاعیه؛
۴. عدم رعایت مفاد جدول زمان بندی داوری در فرایند تدوین رساله علمی.

ماده ۸۱: معاون پژوهش استان موظف است براساس مستندات واصله و احراز عدم پایبندی به آیین نامه از سوی اساتید، با حفظ حرمت افراد مراتب را به کار گروه پژوهش های پایانی استان ارجاع دهد.

تبصره: در باره افراد مسئولیت ناپذیر، بار اول تذکر شفاهی، بار دوم تذکر کتبی و بار سوم در خصوص قطع همکاری - به طور موقت یا دائم - تصمیم گیری خواهد شد.

نظارت بر عملکرد و تخلفات معاونان پژوهشی

ماده ۸۲: معاونان پژوهشی استان ها و مدارس علمیه وظیفه راهبری، نظارت و چابک سازی فرایند رساله علمی و تعمیق در محتوا و مسئولیت نظارت بر انجام صحیح فرایند نگارش رساله علمی و مدیریت هدفمند جلسات پیش دفاع و جلسه دفاعیه را تا صدور مدرک بر عهده دارند، چنانچه موارد زیر در روند اجرایی توسط معاون پژوهش استان یا مدارس علمیه رخ دهد تخلف محسوب می شود.

یک) تخلفات معاون پژوهش استان

- ۱- عدم تسلط بر آیین نامه و شیوه نامه نگارش سطح ۴ و ناموفق بودن در پاسخگویی به پرسش ها و مدیریت هدفمند امور رساله های علمی؛
- ۲- تعلل در انجام وظایف محوله مندرج در آیین نامه و دستورالعمل های ابلاغی؛
- ۳- عدم اطلاع رسانی بهنگام از آیین نامه ها و تغییرات احتمالی در آن به عوامل دخیل در تولید رساله علمی؛
- ۴- عدم نظارت بر عملکرد اساتید و طلاب و عدم مشارکت جدی در ارزیابی عملکرد استاد راهنما؛
- ۵- عدم تعامل فعال با مراکز علمی پژوهشی حوزه و دانشگاه جهت جذب اساتید راهنما؛
- ۶- ناآشنایی با سامانه و عدم مراجعه مکرر برای پیگیری بهنگام اعتراضات و مطالبات مرکز، اساتید و طلاب؛
- ۷- عدم ایفای بهنگام نقش واسطه ای در مراحل مختلف تدوین رساله علمی بین طلاب و اساتید داور در مرحله پیش دفاع حضوری و بروز اخلال جدی در روند تدوین رساله علمی؛

- ۸- تعلل در پی گیری مراحل تصویب خواهی طرح های اجمالی و تفصیلی و نظارت کلان بر تدوین رساله علمی و اجرای سامان مند مرحله پیش دفاع حضوری و برگزاری قانونمند جلسه دفاعیه؛
- ۹- عدم اقدام بهنگام برای صدور مدرک.

(دو) تخلفات معاون پژوهش مدرسه علمیه سطح ۴

- ۱- عدم نظارت و پیگیری لازم برای ثبت به موقع موضوع رساله علمی توسط طلاب پس از گذراندن ۴۰ واحد های آموزشی؛
- ۲- عدم نظارت و پیگیری لازم در اقدام بهنگام طلبه برای تهیه طرح اجمالی و تفصیلی و ارسال بموقع آن ها جهت تصویب خواهی از کار گروه پژوهش های پایانی استان؛
- ۳- عدم نظارت و پیگیری لازم در تدوین رساله علمی به وسیله طلاب و ارسال به موقع گزارش متن آن برای اساتید راهنما و معاون پژوهش استان برای ارسال به داور به منظور اجرای پیش دفاع حضوری؛
- ۴- عدم نظارت کافی بر رعایت زمانبندی فرایند تدوین رساله علمی بویژه در مرحله ارزیابی به وسیله استاد راهنما و برگزاری پیش دفاع حضوری و همچنین عدم تمهید لازم برای برگزاری مطلوب جلسه دفاعیه؛
- ماده ۸۳:** در صورت اثبات تخلف و ضعف معاونان پژوهشی استانها و مدارس در اجرای وظایف محوله بر اساس مصوبه ۶۴۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان تصمیم گیری خواهد شد.
- این آیین نامه، در سه فصل در ۸۳ ماده و ۴۷ تبصره، در تاریخ ۱۳۹۵ / ۱۲ / ۲۱ در شورای پژوهش مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران طرح و به تصویب رسیده و از زمان ابلاغ، لازم الاجرا است.